

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Preenumeratiunea se face in Sabiu la espeditar'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

Nr. 21.

ANULU XXIII.

Sabiu in 1325 Martiu 1875.

tru celelalte pãrti ale Transilvaniei sã pentru provinciele din Monarhia pre unu ann 8 fl. iera pre o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri sãreine pre ann 12 1/2 ann 6 fl. Inseratele se platescu pentru intãi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Reflessiuni

la situatiunea noua.

I.

In actiunea viguroasa a noueloru idei, cari — pre ruinele politice si nistre a celoru septe ani espirati — au parvenitu a strabate pana la inaltimea fotelieloru ministeriale si a guvernã astadi tier'a, nimenea — credemu — nu pôte remanã neutru, fãra a ignorã sãu a nesocoti drepturile si detoriele sele de cetatienu. Fia-care trebuie, este detoriu sa se angagieze aci — vrendu nevrendu — cu tôte fortiele de cari dispune. Suntemu cu totii actori in acãsta actiune; toti trebuie sa participãmu aci, prin acte, prin scrieri, prin cuvinte, prin cugetãri si prin sentieminte.

„Negresitu — dice unu distinsu publicitu — in politic'a unei tieri, la primulu aspectu, singurii beligeranti paru a fi: puterea prin legile sele, — partidele prin actele, — si publicistii prin scrierile lor. — Inse nu! Totu cetatienu luãta, pentru ca totu cetatienu aproba sãu condãmna. Dãca fia care aru cuezã sa pronuncia susu si tare laud'a sãu blamulu, — vocea genulu umanu aru fi impusu tacerea la totu ce este esageratu in opiniuni si lupt'a aru fi de multu terminata. Celu ce vorbesce, celu ce lucrãza, exercita unu dreptu; celu ce tace, celu ce se abtiene dela lucru, este infidelu detoriei sele. Omenii cari se descarca de presinte prin tacere si passivitate, acei'a voru fi singuri responsabili de viitoriu, pentru ca la tempulu seu n'au avutu curagiulu de-a vorbi, de-a faptu!”

Noi, din partea-ne, nu vomu lapeda nici odata apostolatulu cuventulu; si dãca impregiurãrile sãu putienele fortie nu ne voru permite a luã de cãtu o minima parte la actiunea fapteloru, — vomu fi inse cei intãiu partasi la actiunea ideiloru.

Anticipãndu aceste principii fundamentale ale tienutei nãstre din trecutu, observãnda de noi cu rigore si in venitoriu, — fia-ne permisu a face primulu pasu pre terenulu ideiloru ce ne propunemu a desvoltã, prin citarea faptulu petrecutu de curendu in parlamentulu tieri, faptu, care prelãnga o alta adjustare potã sa aiba prospectulu de a lã o alta directiune — negresitu mai salutaria — atãtu politice guvernulu fatia cu nationalitãtãle, cãtu si politice acestor'a fatia cu guvernulu. Intielegemu *conclusulu* adusu la 11 Martie in *clubulu deputatoru natiunali* din Budapest'a, conclusu cunoscutu dejã de cetitorii acestei foi.

Fãra a tienã sãma de subtragearea celoru trei deputati serbi ultraisti (Miletici, Politu si Costici) din numerulu subscriptoriloru acestui conclusu, — noi ne-amu fi bucuratu, cãndu amu fi fostu in positiunea de a ne alaturã din tãta anim'a la felicitãrile clubulu natiunali parlamentariu, pentru faptulu seu, fãra nici o reserva; inse, cãndu scimu, care a fostu tienut'a clubulu inainte de acãst'a si cãndu vedemu conclusulu, suntemu in totu dreptulu de a nu ne grabi cu enuciãrea. Noi dupa cãtu amu potutu cuprinde situatiunea nouã, si intru cãtu amu potutu petrunde in spiritulu conclusulu, pãna acum'a n'amu aflatu nicairi punctulu archimedicu, pre bazea cãru'i a s'aru fi facutu schimbarea politica a clubulu si pre bazea cãru'i a sa se fia

adusu fatia in fatia pretensiunile natiunali cu loialitatea esprimata in conclusu.

Cu tôte aceste, ceea ce n'a espresu clubulu in conclusulu seu, sa sperãmu ca va scã sa repareze prin faptele sele, prin atitudinea sea — in viitoriu.

Atitudinea de pãna acum a fostu gresita. Astadi credemu celu putienu ca a intratu si clubulu natiunali pre calea unei politice mai reale, mai practice, inse nu in intiesulu cum practisãza multi realitatea, fãra nici o *consciintia*; din motivulu acãst'a felicitãmu si aprobãmu *pasulu*, dara nu si *modalitatea* lui.

Seriositatea promissiuiloru noulu guvernulu se accentuãza in conclusu si nu este indoieã, ca ce promite unu guvernulu trebuie apretiuitu. Totu din conclusu se vede inse ca ministerulu n'a promis mai multu cã pãna acum. Ei bine, nu ne confunda si sa nu confunde pre nimenea impregiurãrea acãst'a. Dãr' ori cãtu de pretioase sunt promissiuile guvernelor, detori'a celoru guvernati este, cã sa se asigure, incãtu promissiuile sa nu se stracore pe-aiurea.

Credemu pe de alta parte, ca esperinti'a, reflexiunea, influenti'a noueloru idei, in fine cunoscenti'a mai esacta a stãrei si dispoziitiunei natiunalitãtiloru, voru fi luminatu atãtu pre barbatii noulu ministeriu, cãtu si pre ómenii noulu partidu fusionistu. Ei se voru fi convinsu in fine de necesitatea de a cedã tempulu si voru intrã in fine cu franchetia in carier'a constitutionalã. Manifestulu clubulu natiunali celu putienu este de natur'a de-a procurã barbatiloru dela potere acãsta convinctiune. Prin noulu evenimentu petrecutu pre fotelurile ministeriale, tier'a pare a fi scapatu de unu mare naufragiu. Marea inse este acoperita de sfarmaturile nãstre. Manifestulu clubulu natiunali si-a propusu a avisã pre guvernulu si parlamentulu, ca este bine sa se adune la olalta totu ce e pretiosu in acele farmaturi si in locu de a rumpe si putienele legaturi ce unescu inca fortiele tieri, — sa creeze legaturi noue, cari legaturi mai pre susu de tôte se afla in reconciliãrea natiunalitãtiloru malcontente.

Dara manifestulu clubulu natiunali pentru noi are mai mare importantia din alte consideratiuni.

Erã in adeveru unu lucru tristu si durerosu a vedã pãna acum pre reprezentantii natiunalitãtiloru separati si respãnditi in diversele partide din parlamentulu, inmultiendu pãna adi prin numerulu lor nisce contingente ostile drepturiloru si intereselor natiunalitãtiloru, pre cari densii erau chiamati a le aperã, punendu umeru la umeru si bratiu la bratiu. Manifestulu in cestiune inse a datu natiunalitãtiloru nedreptãtite o via satisfactiune, venindu a probã in parlamentulu, ca deputatii loru grupati in giurulu unei flamure, voru scã in viitoriu sa procure clubulu autoritatea cuvenita in adunãrea legiuitãria si sa impuna acolo respectu in cestiunile de dreptu ale natiunalitãtiloru.

Pre de alta parte, recunoscendu, ca calamitatea financiãria si administrativa in tiãra atãtu este de generalã si apasãtãria, incãtu traganãrea delaturãrei ei involve celu mai mare periculu pentru tiãra si tôte popórele ei; ca dara este o detorintã patrioticã a

fia-cãru cetatienu de a nu ingreunã, ci dupa poteri a usiurã guvernulu implinirea angagiamentelor espresu luate asupr'a-si, pentru delaturãrea cãtu mai grabnicã a marei calamitãti, — clubulu deputatoru natiunali, prin conclusulu seu va dá o nouã directiva — credemu — si politice de passivitate romãniloru din Transilvani'a, facendu-i odata sa intieãga, ca in starea sociale, interesulu fia-cãru'i a din noi este legatu de interesulu generalu; ca corpulu socialu este cã o masina, in care derangiãrea unei pãrti indata se resimte in totulu; ca izolãrea este triumfulu celoru rei in detrimentulu celoru buni si in politica neutralitatea sãu passivitatea este o crima de les-societate; ca detori'a nãstra nu este numai de a ne supune legiloru, ci si de a contribuã spre a le face sa se respecte prin tôte medilócele de cari dispunemu; in fine ca trebuie sa ne devotãmu cu totii lucrulu publicu, cu acordulu si responsabilitatea mutualã a devotamentulu comunu, — atunci si numai atunci fiindu possibile a se asigurã prosperitatea statulu si fericirea nãstra a tuturoru. Dãca — lucrã despre care nu ne indoimu — conclusulu deputatoru natiunali, intre cari romãni ocupa numerulu si loculu celu mai respectabile, va potã sa inspire in acãsta directiune spiritele romãniloru transilvaneni aruncate in apathia prin politic'a unei passivitãti fãra sensu si ratiune, — atunci noi nu potemu indestulu salutã acestu conclusu, cã unu ce venitu la tempu, aflãndu-ne tocmai in ajunulu noueloru alegeri parlamentãrie.

Ajungendu la acestu punctu alu actiunei de idei ce ni-amu propusu a desvoltã, si pre bazea principieloru espuse, noi reapucãmu cu fermitate si radicãmu susu iãrasi cunoscutulu nostru stindardu, pre alu cãruu trei-coloru stã scrisu cu litere neperitãrie: „*Activitatea e viãti'a, passivitatea — mórtea!*“ —b.

La consiliulu celu mare de ministri, care se va tienã la Vien'a in septamen'a cea mai de aprópe sub conducerea Majestãtiei Sele, voru luã urmatorii ministri ungueresci parte: Bar. B. *Wenkheim*, Colomanu *Tisza*, Aug. *Trefort*, Thoma *Péchy* si contele *Pejacsevics* si toti acesti domni numiti voru plecã Marti sãu Mercuri la Vien'a.

Diet'a a intratu dejã in feriele pasciloru (apusene). O multime de deputati, dupa cum anucia „P. Napló“ plecãra dejã, si adi si mãne va parasi capital'a unu numeru si mai mare. Dintre deputatii transilvaneni vinu unii pre la Clusiu spre a asiste la conferinti'a de partida de acolo, la carea, dupa cum anucia „M. Polg.“ voru veni si Ladislau *Tisza* si bar. Gabriel *Kemény*. In 22 ale lunei acãstei'a avã a se tienã in privinti'a acãst'a conferintie separate, in 23 inse conferinti'a partidei impreunate*). Pre tempulu ferieloru voru cercetã o multime de deputati cercurile lor de alegere, *Trefort* merge la Oedenburg, Balt. Horváth la Steinamanger.

Codicele de comerciu, care dejã e cunoscutu ca s'a fostu lucratu inca sub ministerulu de mai inainte, dupa cum este informatu „Közérdek“, au

*) S'a si intemplat.

trecutu prin consiliulu ministriloru si se va asterne, pôte ca inca luni in septamen'a viãtore, casei deputatoru. In cercurile regimulu sperãza multi, ca proiectulu de lege se va primã eu bloc de cãtra cas'a deputatoru, asiã incãtu acel'a inca in decursulu acestei sessiuni sa intre in putere de lege. —

Dupa cum este informatu, „Közérdek“, sub regimulu celu nou, se voru face schimbãri esentiale cu referintia la comitii supremi transilvaneni. De comite supremu alu comitatulu Albei inferioare este designatu Carolu *Zeyk*, dimissiuãndu-se George *Pogány*, veteranulu comite supremu, care au sciutu sa promoveze interesele ungueresci, chiaru in tempurile cele mai schimbãcioase, in acestu comitatu bantuitu de agitãtiuni natiunale si care intre toti comitii supremi de acum este unulu dintre cei mai apti. De asemenea va fi demissiuãtu L. *Barcsay* comite supremu alu comitatulu Hunedórá si in loculu lui va veni Samuelu *Kendeffy*; in comitatulu Solnoculu din launtru va ocupã, loculu contelui Alesandru *Bethlen*, bar. Desideriu *Bánffy*. Pentru comitatulu Solnoculu de medilocu se va denumi baronu Zoltanu *Bánffy*; baronu Danielu *Bánffy* din comitatulu Dobocci si baronu Georg *Kemény* din comitatulu Turdei remãnu in posturile lor. Scirea acãst'a remãne pre respundearea citatulu diurnalu.

Prin diurnale intempinãmu impartasiri contradicãtorie, despre o caletoria, ce are sa o intreprinda la Debreczinu, ministrulu de interne Col. *Tisza*. Pre cãndu „Pesti Napló“ anucia, ca Escelenti'a Sea va ajunge inca inainte de alegere la Debreczinu, totu atunci ne impartasiesce „Ellenör“ ca nu va intreprinde caletori'a inainte de alegere, ceea ce pôte sa fia mai drãpta; deórece alegerea in Debreczinu se va face in 24 ale lunei acãstei'a, pre cãndu Colomanu *Tisza*, cu colegii sei se afla la Vien'a.

Dupa cum anucia „Jelenkor“ episcopii cari se aflau in capitala, au plecatu astadi pe serbatorile pasciloru spre resiedintiele lor.

Cu ocasiunea siedintiei de eri a camerei de susu observa „P. Napló“ intre altele: „De care partida se tiene majoritatea magnatiloru, din cas'a de susu, nu se pôte scã inca cu siguritate. Andrassy, Karolyi, o parte mare a partidei *Zichy*, *Cseconics*, *Orczy* s. m. se tienu de partid'a liberalã. Comi ii supremi suntu partisani de ai regimulu. Afara de aceea mai este inca unu altu factoru, care este fãrte respectatu si acãst'a este inaltulu episcopatu. Noi avemu date positive, despre tienut'a politica a mai multoru episcopi si avemu cauza a conchide de acolo si la tienut'a majoritãtiei episcopiloru.

Scirile nãstre ne spunu, ca episcopatul de asta-data se va retienã dela ori ce agitãtiune politica, si ca nu va aruncã in cumpana nici influenti'a sea, nice argumentele sele ponderose pentru vre-un'a din partidele politice. —

O multime de membri distinsi din clerulu catolicu, se afla dejã in taber'a partidei liberalã si a „opositiunei drepte“ si episcopatul unguerescu implinesce numai inalt'a sea missiune bisericãscã, dãca cu ocasiunea alegeliloru nu ia parte la luptele politice, cari totu-dãnu numai dejosescu

biserică. De aceea credem, ca acei domni cari au tienganitu sabi'a asiá de eroiceste în siedintia de ieri a camerei de susu, si în sal'a museului cea istorice interesanta, s'aru fi potutu numerá usioru, câtii sunt de ai loro. —

Escelentia Sea Archieppulu si Metropolitulu Mironu Romanu s'a in-scrisur în clubulu partidei liberale.

Denumirea notariloru regesci se afla în ajunu; dupa cum este informatu „Naplo“, fôia oficiale va publicá în Duminec'a pasciloru, list'a numeloru celor denumiti.

Vien'a, 18 Martiu. (La caletoria imperatului spre Bucovin'a). După cum se spune din mai multe pârti caletoria monarchului la Czernovitz va fi în lun'a lui Augustu, pre care Majestatea Sea, după cum anunciamu la tempulu seu, a facut'o cunoscutu unei deputatiuni din Bucovin'a. Majestatea Sea va petrece cu ocaziunea acést'a mai multu tempu si în Galiti'a. —

Iubileulu din Bucovin'a a pus în miscare spiritele de acolo. Simtiulu natiunali se pareá mai nainte adormitu de totu, ceea ce inse acum se desminte în modu eclatantu. Tocm'a în cercurile, de unde s'asteptá, după impregiurári, mai putienu, vedemu pornindu-se miscarea si cercurile aceste sunt proprietarii cei mari, boierii moldoveni de odinioára. Acesti'a, de si loiali, vatemati prin ingerintia cea obrasnica a veneticiloru, cari cu ignorarea trupiniloru tiei voiau sa represente tier'a, se retragu demustrativu si dela putienile afaceri publice, în cari mai functiunau. Asiá se scrie ca s'a retrasu Alesandru Petrino dela functiunea de presiedinte alu Reunionei agronomice a tiei, se vorbesce ca deputatii Petrino si Hormusachi si depunu mandatele de deputati dietali, si se dice în fine ca au de cugetusi alii multi sa urmeze esempleloru acestor'a.

La tóta intemplantia strainii din Bucovin'a, în casulu celu mai usioru, au lucratu fâra de nici unu tactu fatia cu locutorii indigeni si fatia cu invecinat'a Romania, si ce e mai multu chiaru si cu Russi'a, pre cari nu jace nici decum în interesulu nostru cá sa li se insufe suspiciuni ca statulu nostru voiesce sa le umilésca.

Luptele între Bismark si ultramontanismu se agerescu pre di ce

merge. Abiá s'a votatu legea, prin carea, după cum diu nemtii, cor'a cu pânea li s'au radicatu episcopiloru asia de susu, încátu numai pre lãnga recunoscerea legiloru statului si mai potu tinde mân'a intrens'a, si ultramontanii au inceputu din partesi si ei a amenintia. *Donau Zeitung* scrie:

„Catolicii nemti voru face cu Bismark cum au facutu italianii cu Minghetti si Garibaldi. Vomu remané a casa. Va fi unu parlamentu trunchiatu. Vomu alege: dara nu vomu intrá. Bismarck cugeta ca Germani'a e facuta gat'a; noi i vomu aratá ca nu e gat'a si ca unu persecutoru nici nu o póte gatá nici odata. Parlamentulu celu mai de aprópe trebuie sa fia fâra centru.“

Pentru armat'a romana si militii se recruteza în anulu acést'a 58,850 recruti. Acést'a s'a fostu statoritu prin lege, putiene dile înainte de craciunulu din iern'a „acést'a.“ Recrutarea are sa se faca acum si asiá este fôrte naturalu, cá junii respectivi, ori unde se voru affá, sa fia insciintiati, cá sa se póta presentá la tempu. O incunoscintiare de felulu acést'a a mersu în tóte pârtile, unde se afla juni români si a mersu si la Brusel'a la scól'a militaria, unde studiéza mai multi juni români. „Etoile Belge“ deduce din impregiurarea ca acesti juni au plecatu numai decátu cátra casa, ca la Dunarea de josu se facu pregatiri de resbelu. „Etoile Belge“ sa ia lucrulu mai calmu, cáci noi asiá credem ca nu se va intemplantia nimic'a.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 16 Martiu. Presiedintele anuncia, ca bar. Gavriulu Kemény fiindu denumitu secretariu de statu, si a depusu mandatulu de deputatu dietalu.

Ministrulu de comerciulu bar. *Simony* aduce unu proiectu de lege despre inarticularea tratatului postalului internationalu.

După acést'a se continua desbaterea bugetului justitiei, la ocaziunea carei'a comisiunea financiale face propunerea, a se modificá articulu 23 de lege dela 1871 privitoriu la salariile judecatoriloru si procuratoriloru. Ministrulu de justitie promite unu proiectu pentru imputinarea tribunaleloru respective pentru stergerea a 45 de tribunale.

Fiume lãnga vaporulu celu mare „Stambul“ carele mijlocesce comunicatiunea dealungulu litoralului dalmatinu, se pareá ca stá o luntre de riu lãnga o naie de mare. Salonulu celu micu si cabinele cele anguste se afla sub coperisulu. Partea dinainte a bordului este incarcata cu balle de marfuri si lãdi, partea dinapoi ofera unu spatiu micu de preumblare, celu multu de 30 pasi. „Benacco“ inse aluneca iute preste valurile mării. Capitanulu seu Pietro Tagliani, italianu de origine, este unu barbatu cultu, circumspectu si placutu. Caletoriulu nu-i póte pareá reu ca a preferitu pre „Benacco“ si a lasatu pre „Stambul“, care din urma pléca cu vre-o câte-va dile mai tardiu. Cine are inse chiamare cátra bóla de mare, mai bine sa ascepte vre-o câte-va dile si sa plece cu „Stambul“.

Litoralulu celu verde delurosulu alu sinului dela Fiume a disparutu la spatelul nostru si castelulu *Terzettu*, cetátiulu Frangipaniloru de pre coron'a deluriloru din giurulu Fiumei, s'a cufundatu în mare. „Benacco“ fumegá în directiunea Sudu-Ostica, indreptandu-se spre litoralulu dalmatinu. La drépt'a dinainte nostra erá sinulu Quarnero, vestitu pentru furtunile sele inca din tempulu Romaniloru.

Nici odata nu trece vre-unu capitanu dela *Polla* la *Lussinu-Piccolo*, preste Quarnero, fâra de a fi ingrigitu de reusit'a caletoriei.

După terminarea bugetului de justitia urméza bugetulu comerciului. Ministrulu de comerciulu *Simony* dechiara, ca este în stare a face reductiuni de 110,000 fl. afara de reductiunile propuse de comisiunea financiale.

Helpy urgéza intrunirea ministeriului de comerciulu cu a ministeriului de comunicatiune si modificarea tratatului de comerciulu si de vama.

Ministrulu de comerciulu dechiara, ca intrunirea acestoru dóue ministerie nu este oportuna: în privintia reviziunei tratatului amintitu cu Austri'a *Helpy* sa astepte propunerea regimului.

Sennyey sustiene ca intrunirea ministeriiloru cestoru dóue este o necesitate.

După ce s'au mai desbatutu cestiunea acést'a din partea mai multor'a, se incheia desbaterea si siedintia.

(*Cas'a magnatiloru*) primesce proiectulu despre catastru după cum s'a fostu primitu în cas'a deputatiloru.

Budapest'a 17 Martiu. În cas'a deputatiloru se aduce unu adausu la legea electorala din 1874, care se imparte sectiuniloru spre a se luá cátu mai în graba la desbatere.

După acést'a se continua desbaterea bugetului ministeriului de comerciulu care se si termina în siedintia acést'a.

Budapest'a, 18 Martiu. Siedintia de astadi se incepe cu interpelatiunea lui *Cseh* indreptata cátra ministrulu de comunicatiune, ca nu va cercetá ministrulu déca junctiunea drumului de feru orientulu se póte face pre la Oituzu mai curendu si mai eftinu, cá pre la Timisiu?

Ministrulu de comunicatiune *Péchy* raspunde, ca póte dispune a se face studie asup'r'a Oituzului, pentru ca de o parte junctiunea cu Galati este de mare insemnatate, de alta parte unu § din lege dispune mesur'a acést'a; nu póte promite inse, din caus'a tempului celu scurtu, a pasi cu unu proiectu inaintea casei, prin care sa se dea preferintia Oituzului si sa provóce si pre Camer'a Romaniei la acést'a. Crede asiá dara ca va intielege si deputatulu, ca pre cându ministrulu si va tiené de datorintia a studiá lini'a din cestiune, este datoriu de alta parte a dispune cele de lipsa, conformu le-

Déca sufla Borra, dela Nordu-Ostu, spre Quarnero, atunci nu este vorba de a trece preste acestu sinu periculosu. Caletorindu dela Fiume spre Zarra putienu ne pasá de furtunile si de capriciele Quarnerului, pentru ca abiá i atingemu marginea de cátra resaritu. Cu tóte acestea capitanulu Tagliani cautá mai de multe ori ingrigitu asup'r'a Quarnerului a cáru suprafatia incepuse la adierea Scirocullu a se increti. „Benacco“ trecea tocmai pre lãnga litoralulu insulei *Veglia*, celu ce au mai remasu verde între insulele cele numeroase, cari pre tempulu Romaniloru abundau de paduri, locu de pasiuni, campii acoperite cu cereale, olivi si vii. Boureii ilirici, despre cari face amintire *Pliniu*, erau în multime mare la *Veglia*. Pentru Romani boureii erau o delicatetia. *Pliniu* naréza, ca *Fulviu Hirpinu* i cultivá anume pentru cá sa-i aiba la mese. Insul'a *Veglia* au fostu unu tempu indelungatu independenta cu constitutiune republicana, pâna cându în secululu alu 16, a caditu în mânilu Venetianiloru.

Astadi are insul'a manastiri fôrte multe din care causa insul'a se numesce „Ile des pretres“ (insul'a preotiloru.)

De pre insul'a acést'a au mai primitu „Benacco“ trei pasageri, toti trei preoti, ceea ce facu impressiune rea asup'r'a unor'a dintre matrosi.

Vaporulu trecuse de *Veglia* si

gei, spre a se realisá drumulu de feru pre la Timisiu.

Cas'a ia respunsulu spre sciintia. După acést'a prelungesce cas'a indemnitatea pâna la finea lui Aprile.

Se continua mai departe si se si termina desbaterea bugetului de comunicatiune.

Program'a caletoriei Imperatului si Regelui.

Pentru caletoriile Majestátei Sele a imperatului, ce are sa le faca, la Triestu, Veneti'a si Pol'a după aceea prin Dalmati'a, în lunile lui Aprile si Maiu a. c., s'au statoritu urmatórea programa: Plecareá dela Vien'a spre Triestu se va face în 1 Aprile la 6^{1/2} óre sér'a cu trenulu sudicu, sosirea în Triestu va fi în 2 Aprile la 9 óre diminétia. Plecareá din Triestu spre Goriti'a va fi în 4 Aprile la 7 óre diminétia cu trenulu sudicu.

Sosisera în Goriti'a la 8 óre si 15 m. În 5 Aprile la 7 óre diminétia se va incepe caletoria dela Goriti'a spre Veneti'a. Sosirea la Veneti'a va fi la 11 óre înainte de médiadi. Diu'a de Marti în 6 Aprile este destinata spre restaurare în Veneti'a. Plecarca dela Veneti'a spre Pol'a se va incepe în 7 Aprile la 10 óre diminétia si adeca cu vaporulu spre portulu Spignon (Malamocca) si de acolo cu iact'a Majestátei Sele „*Miramar*“ spre Pol'a (76 miluri maritime). Sosirea la Pol'a va fi cátra 5 óre sér'a. Plecareá dela Pol'a spre Zar'a se va face cu naia în 10 Aprile la 4 óre diminétia (88 miluri maritime). Sosirea la Zar'a va fi la 10 óre înainte de m. d. si se va oprí acolo doue dile. —

În 13 Aprile la 4 óre diminétia caletoria cu nai'a spre Arbe (44 m. maritime), de acolo spre Pago (28 m. maritime) si dela Pago inapoi spre Zar'a (66 m. maritime). Sosirea în Zar'a va fi cátra 7 óre sér'a.

În 14 Aprile diminétia caletoria pre uscatu preste Bencovac (4^{5/8} m.) spre Obrovazzo (3^{7/8} m.) eventualu spre Podrag. Reintórcerea la Zar'a va fi cátra 7 óre sér'a. —

În 15 Aprile plecareá cu nai'a spre Sebenico la 5 óre diminétia (44 m. maritime), va atinge si Zarahias (15 m. maritime), Strettos (18 m. maritime), Zlariu (10 m. maritime), si fortulu St. Nicolo (4 m. mar.)

Sosirea la Sebenico va fi cátra 2 óre după m. d. În 17 Aprile la

se vedea canalulu dintre insul'a *Veglia* si *Cherso*, care se numesce si „*Bucc'a mica*.“ După ce trecu vaporulu de *Cherso* se arata litoralulu Istriei. Canalulu celu largu în care ne aflámu se chiama „*Bucc'a mare*.“ Insul'a *Cherso* are mai putiena verdétia, are inse patru manastiri.

Clopotulu vaporului dede semnu de prândiu, semnu fôrte placutu, cáci bucatariulu vaporului este unu bucatariu fôrte bunu. La prândiu erá servitu pre masa unu vinu rosu, care semana fôrte tare cu vinurile francesce. Capitanulu asigura ca vinulu este vinu dalmatinu din tienutulu dela Spalato. Vinulu, după asigurarea capitanului, erá pregatitu de o societate francesca, de unde deducea, ca vinulu si indrépta gustulu după cumu ilu face.

După prândiu petrecu susu pre vaporu si privii culmile cele frumóse imbracate cu paduri de olivi, vii si fice (smochine), cari crescu în valea dela *Cherso* în abundantia. Case frumóse si mari, între cari si manastiri, indeplinescu imaginea unei regiuni frumóse. Tempulu erá mesuratu, vaporulu trebuia sa plece. Capitanulu staruia pentru plecare. Cu cátu se apropia sér'a mai bine, cu atátu si *Scirocco* suflá mai tare. Vaporulu a inceputu a jucá pre arpile valuriloru într'unu modu neplacutu. După ce s'au intunecat de totu, ventulu deveni insuportabilu. Vaporulu erá arun-

EGISIÓRA.

Dalmati'a.

I.

Dela Fiume la *Lussinu-Piccolo*.

(După Gustav Rach.)

Erá la 11 óre înainte de médiadi. Unu *Scirocco* usioru suflá dejá. Cine a caletoritu pre marea adriatica (matrosii englesi o numescu marea dracului) scie câte neplaceri procura caletoriloru si *Scirocco*, si nu mai putienu *Borra*. Pre marea adriatica este bine numai după ce *Borra* si *Scirocco* s'au obositu de lupta si a venitulu la potere vre-unu ventu secundariu. Vaporulu *Lloydului* „*Benacco*“ stá gat'a de plecatu. Capeteni a agenturei *Lloydului* din Fiume, Baronulu de *Hauser* si consululu turcescu me petrecura pre vaporu si me recomandara capitanului.

După unu tempu, óre-care, vaporulu „*Benacco*“ fumegá din tóte puterile, departandu-se de portulu celu mare si frumosu fumanu spre a innotá cátra sinulu numitu *Bocche-di Cattaro*, la piciórele *Muntenegrului*.

„*Benacco*“ este unu vaporu micu si incomodu alu societátei *Lloydului* din *Triestu*, amu puté dice, unu vaporu numai pentru transportu de marfuri. Cându stá „*Benacco*“ în portulu dela

5 ore diminiția calatori'a pre mare dela Sebenico spre Scardon'a (10 m. mar.) De aci la 10 ore pre uscatu preste Chistanje (3⁵/₈ m.) spre Knin (4²/₈ m.), laolalta 7⁷/₈ miluri. Sosirea in Knin câtra 7 ore sér'a.

Plecarea din Knin va fi in 18 Aprile la 5 ore diminiția pre uscatu pre la Vatica (3⁵/₈ m.) spre Sinj (4⁴/₈ m.) Sosirea la Sinj va fi pre la 7 ore sér'a.

In 20 Aprile la 6 ore diminiția pre mare dela Sebenico spre Trau (32 m. mar.); la 11 ore inainte de prandiu pre uscatu dela Trau pre la Castelli spre Spalato (4 m.) Sosirea la Spalato pre la 4 ore dupa prandiu.

In 23 Aprile caletoria pre mare spre S. Pietro dela Brazza (10 m. mar.), spre Postire (5 m. mar.), Pucisce (6 m. mar.), dupa aceea la Almissa (6 m. marine) si Macarsca (18 m. mar.), mai departe la Bol (17 m. mar.) si Milna (18 m. mar.) pre insul'a Brazza si inapoi spre Spalato (12 m. marine).

In 24 Aprile la 3 ore diminiția caletori'a pre uscatu dela Spalato, pre la Elissa (1⁷/₈ m.), Trilj (4 m.), Uljane si Lovrec (3⁷/₈ m.) spre Imoschi (3⁷/₈ m.) In diu'a urmatore la 5 ore diminiția caletoria dela Imoschi la Zagvozd (4 ore). De acolo caletori'a spre Vergoraz (cu totulu 8⁴/₈ m.)

In 26 Aprile la 5 ore diminiția pornirea pre uscatu dela Vergoraz spre Metcovic (5⁴/₈ m.) Sosirea in Metcovic câtra 11 ore inainte de prandiu. Calatori'a cu luntrea pre Narenta pâna la fortulu Opus (1⁶/₈ m.) si inapoi la Metcovic. —

In 27 Aprile la 5 ore diminiția dela Metcovic pre uscatu preste enclav'a dela Clec spre Slano (7⁶/₈ m.) —

In 28 Aprile la 5 ore diminiția caletori'a pre naia si luntre spre Stagno (11 m. mar.). La 10 ore calatori'a pre naia spre Gravos'a (20 m. mar.) Sosirea la Gravos'a resp. in Ragus'a va fi câtra 4 ore dupa prandiu. —

In 29 si 30 Aprile se va opri in Ragus'a.

In 1 Mai la 7 ore diminiția dela Garvos'a spre Cattaro cu nai'a (46 m. mar.). Sosirea câtra 11 ore inainte de prandiu.

Din Cattaro in 3 Mai 6 ore sér'a cu nai'a spre locul de anchiratu Meljine lângă Castelnuovo (13 m. mar.)

In 4 Mai in reversatulu dioriloru calatori'a pre mare dela Meljine la Castellastua (24 m.) Sosirea dupa 5 ore diminiția. Calaritul pre la forturile marginasie: Presiec'a, Copac, Spiridione si Cosmac pâna la Budua (8 m.) Sosirea la Budua la 7 ore sér'a. —

In 5 Maiu la 5 ore diminiția calaritu dela Budua la Cattaro (2⁴/₈ m.) La 3 ore dupa prandiu cu nai'a spre Risano (8 m. mar.). Sosirea la 4 ore.

In 6 Maiu 5 ore diminiția calaritu dela Risano preste Sedenice la Dragail, rentorcerea la Risano pre la Circevice, sosirea câtra 6 ore dupa prandiu. La 6 ore sér'a caletoria navale spre Castelnuovo, resp. locul de anchiratu Melinje (11 m. mar.) Sosirea la 7 ore.

In 7 Maiu se va opri in Castelnuovo. In 8 Maiu la 5 ore diminiția calaritu dela Castelnuovo preste enclav'a dela Sutturina spre Ragusa Bchio (4⁷/₈ m.) La 2 ore dupa prandiu caletoria pre mare spre Drebic pe peninsul'a Sabioncello si de aci la Curzola (52 m. mar.)

In 9 Maiu la 5¹/₂ ore diminiția caletoria pre mare dela Curzola, atinându totudeodata Trappanos (pre Sabiucello), dupa aceea Gjelsas si Cattavechias pre insul'a Lesin'a, spre Lesina (92 m. mar.) Sosirea la Lesin'a pre la 4 ore dupa prandiu.

In 10 Maiu la 5 ore diminiția pre mare dela Lesin'a la Liss'a, atinându Milua si Comis'a de pre insul'a Liss'a (40 m. mar.) La 5 ore dupa prandiu pre mare dela Liss'a la Vegli'a (160 m. mar.)

In 11 Maiu la 10 ore inainte de prandiu caletori'a mai departe spre Fiume (20 m. mar.) Sosirea acolo câtra prandiu.

In 12 Maiu la 5 ore sér'a reintorcerea dela Fiume la Vien'a cu trenu separat.

Sosirea la Vien'a va fi Joi in 13 Maiu 7¹/₈ ore diminiția. —

Prin statorirea acestei programe au documentatu imperatulu ierasi, câtu de putienu se teme de strapatii. Pentru parthiele din launtrulu tieiei s'au alesu mai multe quartire de nôpte, in care pôte ca nici unu touristu nu si-au potutu pune piciorulu si care in casulu celu mai bunu nu voru avé mai multu, decâtu caracterulu unei tabere de barace improvisata. Abatearea din drumu a Majestâtiei Sele dela Triestu la Goriti'a este unu actu de pietate câtra betranulu conte Coronini, educatoriulu de odiniora alu imperatului, câru'i'a populatiunea din Goriti'a are de ai multiamî pentru implinirea dorintiei sele.

Spre Veneti'a insotiescu pre Monarchulu cei doi adjutanti generali L. d. M. C. (vice-maresialulu campestru) Bar. Mondelu si G. U. (majoru generalu) cavaleru de Becc, cari preste totu, intréga caletori'a voru fi cu Monarchulu, mai departe, dupa cum anuiciamemur dejâ, contele Andrassy, siefulu de sectiune, de Hoffmann, consiliarii de curte Teschenberg si Schvegl, colonelulu cavaleru Kraus, majorulu Bar. Teuffenbach si toti adjutantii (campestri). Din ministeriulu cislaitanu va fi ministrulu de aperare alu tieiei colonelulu Horst, care va insoci pre Monarchulu tota tour'a prin Dalmati'a; pre cându dlu de Chlumecky va fi lângă Imperatulu cu deosebire la visitarea regularei-Narcutei si a traceului drumulu de feru, dupa aceea inse se va întorce la Vien'a. Alegerea dlui de Chlumecky se facu din partea intregulu ministeriu cu privire atâtu la resortulu administrativu din partea acelu'i'a câtu si la dorintiele reprezentantiloru dalmatini, cari pusera pondu pre aceea cá ministrulu de comerciulu si agricultura sa se informéze in persóna despre circumstârile de acolo. Pentru aceea este domnulu Chlumecky cu deosebire iubitu din partea Dalmatiniloru, pen-

tru ca léganulu seu, a fostu pamentulu dalmatinu, iéra tatalu seu, care au fostu consiliariu de curte alu locutiintiei din Zara, au lasatu in tier'a cea mai placuta aducere aminte. Pre lângă aceea voru asistá in Triest la desvalirea monumentulu lui Massimilianu, afara de cei doi ministri amintiti, inca si ministrulu presedinte principele Auersperg, de asemenea baronulu Pretis si ministrulu Unger.

Se scrie din Vien'a diuariulu germanu „Schlesische Presse“ ca cabinetulu austro-ungaru, luându in consideratiune neintielegerile ce se ivescu pre totu minutulu intré Romani'a si Pórta, aru fi cerutu intrunirea unei conferintie in care puterile aru fi chimate sa reguleze definitivu cestiunea româna.

O desmintire eclatanta da „Press'a“ de Bucuresci acelor diurnale, cari sustienéau ca Romani'a, cá „vasala“ a Turciei fu respinsa dela conventiunea dela Genev'a. Eata ce dice acea foia in privinti'a acést'a:

Diuariulu vienesu „Neue Freie Presse“ dela 10 Martie se ocupa despre unu nou incidentu diplomaticu ce pretinde ca Romani'a aru fi radacatu din nou cu sublim'a Pórta. Este verb'a despre conventiunea incheiata la Genev'a in 1864 pentru ameliorarea sórtei ranitiloru in tempu de campania. Guvernulu românú aderandu la acésta conventiune, cosiliulu federalu s'a grabitu a tramite Romani'e prin agentia dela Parisu unu esemplariu autenticu alu conventiunei si a ne anuiciá ca, conformu hotaririi luate de mai nainte, adesiunea nôstra s'a comunicatu tuturoru statelor semnatore, intre cari figuréza si Turci'a.

„Neue Freie Presse“ pretinde ca Elveti'a nu aru fi primitu adesiunea nôstra, pre care gazet'a o considera cá o sustragere din parte-ne dela drepturile de suzeranitate ale sublimei Porti, si ca s'aru fi ocupandu puterile semnatore ale conventiunei cu acésta cestiune, fâra inse a fi luatú pâna acum vre-o decisiune. Aceste informatiuni suntú pre deplinu inesacte. Adesiunea nôstra a fostu primita si consiliulu federalu s'a grabitu a o comunicá statelor cari semnasera, precum a facutu cu tóte adesiunile ulterioare.

Nu este dara nici conflictu diplomaticu si cu atâtu mai putienu se ocupa statele semnatore a aplaná ceea ce nu este.

Afacerea subventiunei gimnasiului din Brasiovu in senatulu Romani'e.

In siedinti'a de adi a luatú in desbatere proiectulu formatu din iniciativ'a Camerei de a se stabili pre lege o subventiune de 15,000 lei pentru biserica St. Nicolae si gimnasiulu din Brasiovu. D. Desiliu a combatutu proiectulu, dicendu ca nu e bine a ne obligá prin o lege, ci a se inscrie aceea subventiune in bugetu de câtra guvernulu si a se acordá numai cându voru fi fonduri disponibile. D. ministru de instructiune Majorescu a esplicatu senatulu ca acestu proiectu de lege nu este propusu de guvernulu ci ca a venitú din iniciativ'a Camerei in urm'a unei propuneri subscrisa de d. M. C. Galniceanu, Vernescu si altii, cari au voitú a se dá o asigurare prin lege pentru aceea subventiune. Guvernulu nu s'a opusu, de ore-ce aceea subventiune e data pentru biserica si instructiune, si de ore-ce acésta suma, cându mai mare cându mai mica, a figuratu in toti anii in bugetu; si acum se dá mai multa asigurare celoru ce o primescu. — D. C. Bozianu a sustienutu cu tarie proiectulu din punctulu de vedere alu culturei si alu romanismulu. D. Bozianu a combatutu pre d. Desliu aretandu-i contradictiunea in carea s'a pusú cu cele ce reclamá alta data ca tóte creditele estraordi-

naria sa tréca si prin senatu. Oratorulu a disu ca trebuie a atrage pre români de ori unde, si a incuragiá cultur'a lorú. Câtu pentru acésta suma de 15,000, de ore-ce a figuratu pâna acum in bugetu, aru fi destulu acést'a spre a o mentienea, câci aru fi tristú a o retrage sub motivu ca Romani'a nu e in stare a plati o asemenea subventiune.

Punendu-se la votu proiectulu de lege, senatulu l'a admisu cu 31 bile albe contr'a 9 negre.

Republicanii americani facu legi mai esceptionale de câtu monarchistii din alte párti. Astu-feliu in congressulu statelor unite s'a propusu mai multe legi esceptionale asupr'a sigurantiei publice, asupr'a câror'a atragemu atentiunea asiá numitiloru liberali. Republicanii statelor unite se pórtá cu asprime câtra autorii desordinelor ce au avutu locu la Sudu. Si nu e verb'a de crime de dreptulu comunu, ci de delicté politice, cari „impedeca regularitatea alegeriloru.“

O intrunire prealabilá de senatori si deputati a aprobatu propunerea de a se presentá congressulu unu proiectu prin care presedintele se fia autorisatu a suspendá *habeas corpus* si a-i dá puterile necesarie spre a restabili ordinea in statele ude e turburata. „Press'a.“

Reformele financiare si bogatiile minerale ale Romani'e.

In diferite renduri amu intretienutu pre lectorii nostri asupr'a miscârei economice din Romani'a, in capulu cârei'a se remarcá diferiti barbati cu positiuni alese in statu, intre cari si doi ministri: d. B. Boerescu ministru de esterne si d. G. Gr. Cantacozino, fostulu ministru alu lucrârilor publice, actualmente ministru de finantie, in locul dlui Mavrogheni a câruí demna retragere e apreciata de toti.

Reusita diferiteloru stabilimente de economia natiunala stabilite pre base totu atâtu de solide cá cele mai bune din strainatate, intr'o tieira in care spiritulu de asociatiune erá necunoscutu si increderea capitaluriloru cu deseversire paralisata, au atrasu ambiloru ministri increderea generala. Acésta incredere meritata i-au facutu sa lucreze cu ardóre a desvoltá in Romani'a tóte ramurile de avutiá natiunala, si a introduce in finantie statulu reformele cele mai proprii pentru a le asigurá o marsia prospera si démua de unu statu regulatu.

Un'a din aceste reforme este si aceea a introducerei sistemulu imprumuturiloru de statu cu renta, in locul imprumuturiloru cu ipoteci ce se practicau pâna acum. Acésta salutará reforma déca a gasitu o deplina aprobare din partea inteligintiei tieiei, ea n'a fostu scutita de defaimarea unor membri din opozitiune, partisans ai vechialu sistemulu constatatu cá unu impovaratoriu de esperientia de seculi a tuturoru statelor unde se practica astadi rent'a. Intre acesti adversari „Curierulu financiaru“ din Bucuresci ne citéza si pre d. Ioanu Brateanu, actualmente senatore, si se mira cum acestu barbatu vine si condamna dela tribun'a senatulu unu sistemulu cu renta, cându se scie ca pre tempulu cându erá ministru de finantie, totu pentru acoperirea unui deficitu, d-sea propusesese periculosulu sistemulu de a acoperi golulu print'o emisiune de harthia moneta cu cursu fortiatu. D. Boerescu inse, ministrulu de esterne, print'unu savantu discursu tienutu in senatu cu ocaziunea discutârei acestei reforme, probandu pâna la evidentiá superioritatea sistemulu rentei asupr'a imprumuturiloru cu ipoteci, si asupr'a acelorú cu hartie moneta a facutu sa triumfe cu o imensa majoritate, noua si salutará reforma, alu câruí proiectu de lege erá depusu de

catu in susu si in josu. Ceriulu erá imbracatu in norii cei mai negri, din a câroru cretie luminá cându si cându câte unu fulgeru sulfuricu.

Capitanulu ingrijatu cautá spre ceriulu celu intunecosu si spre marea cea spumegátore. „Bine erá, déca ve lasámu sa ve dati josu si déca remanému in Cherso“ mormoi capitanulu. „Pentru ce dle capitanu? este periculu?“

„Inca nu! Muntele din stanga este insul'a Osero. Dupa o óra putemu ajunge in portulu dela Lussin-Piccolo. Dara intro astu-feliu de intunecime nu este cu putintia se intrámu in portu. Eu nu potú sa vedu luminile din portu si de marginea drumulu cându intrámu in portu suntú stânci, cari ne potú periclitá.“

Se vede dara ca nu scaparamu de Ouarmnero pentru ca la drépt'a nôstra erá unu viscolu incâtu credeai ca acolo in adeveru este „marca draculu.“

Dintr'odata se desface valulu celu negru alu noriloru si apare lun'a printre creptururile noriloru.

„Putemu se intrámu“, dice capitanulu, colo indepartare se vedu luminile. Acestea suntú lampele cari semnaliséza intrarea in portulu dela Lussin-Piccolo.“

Dupa o jumetate de óra vaporulu „Benacco“ erá in portulu siguru dela Lussin-Piccolo.

d. Mavrogheni inca din sesiunea trecuta, pre candu era ministru de finantie.

Imprumutul ce statulu romanu voiesce a contracta astadi cu renta asupra statului de 5 la suta, se compune din 19 milioane fl. pentru acoperirea deficitelor rezultate din anii 1872 si 1873; din 5 milioane pentru echilibrarea budgetului pre 1875, neputandu-se pune de ocamdata in vendiare bunuri de ale statului, fara a risca o depreciere din causa uriteloru recolte, si din 5 milioane pentru cumparatoare de arme; in totalu 29 milioane efectivu.

Legea prevede subscriptiunea publica, si minimulu subscriptiunei de 60. De si imprumutul este micu, totusi capitalurile englese credemu ca n'aru trebui sa remana indiferente, considerandu solvabilitatea bine stabilita a statului romanu, si folosele de 8 1/2 la % aprupe, ce le ofera acesta operatiune, atunci pre candu ele nu costa aici de catu 4%, si la Bucuresti calculandu transportulu baniloru, comisione si alte chiertueli 5 1/2, pana la 6%.

In ceea ce privesce utilizarea bogatiilor minerale ale principatelor, guvernulu romanu pare a se ocupa cu multa ardore. D. Cantacozino pre candu era ministru lucrariilor publice, preparase deja unu proiectu de lege asupra acestui subiectu, spre a-lu prezenta camerei.

O serie de articole au aparutu din tempu in tempu in foile romane relative la mineralele principatelor. Astadi chiaru cetimu in „Curierulu financiaru“ ca raportulu comisariilor guvernului romanu la espositiunile dela Parisu si Vien'a constata existinta aurului in Valea Oltului, in muntii si districtele Argesiu, Tergoviste, Bacau, Neamtii si Suceava, si ca in mai multe locuri se afla si feru de calitate escelinte, care pare a fi fostu exploatatu inca din vechime, si ca verfurile muntiloru intre Valachia si Moldov'a suntu bogate de plumbu.

Raportulu comisariilor ne mai arata ca se afla si chichlibar, vine aurifere, marmura de calitate escelinte, sare, arama, precum si carbuni de pamentu; din nenorocire inse, dice „Curierulu financiaru“, afara de sare nici un'a din aceste mine nu suntu exploatate, si este necesaru a se cautu capitalurile necesari in strainatate, care nu voru fi greu de gasitu, pre data ce legea mineloru va tiene codificarea ei.

In privinta importantului articulu alu petroleului, Curierulu dice, ca productiunea lui a luat totu de un'a proportiuni mari, putiurile suntu numeroase, pacura ivoresce abundantu, si adesea spontaneu in partile colinoase. In cateva minute pamentulu este atatu de imbuibatu incatu im-povaraza aerulu si ia focu deca se aplica o luminaire, prin urmare se obtiene usioru.

Lips'a de comunicatiune face inse ca exploatarea acestui mineralu sa devie deca nu imposibila dara neprofitabila. Cu tote acestea exista in tierra numeroase stabilimente pentru rafinarea petroleului, si scriitorulu dupa care „Curierulu financiaru“ citeza acestea, crede ca deca acesta industria se va desvolta, Romania va fi in positiune a alimenta Europ'a intraga cu petroleulu de care are necesitate.

„The Financier.“

La aceste adauge „Press'a“ de Bucuresti care a publicatu articululu:

Odata ce amu cetitu acestu articulu alu unui organu financiaru din cea mai mare cetate comerciala, putemu afirma ca, fia-care romanu are unu sentimentu de satisfatiune si mandria in acela-si tempu.

Suntemu siguri ca totu cu aceeasi multamire fia-care romanu vede cum acestu importantu organu citeza

uniculu nostru diariu financiaru ce avemu, pre „Curierulu financiaru“ alu nostru. Acesta inse multamire, trebuie sa o marturisimu, incetza candu aflamu ca „Curierulu“ nostru nu o sa mai apara. Ni se afirma ca totu felulu de dificultati o sa-lu impedece de a mai continua publicatiunile sele. Acesta va constitui o adeverata pierdere, pentru interesele nostre comerciale.

Sa speramu ca acesta incetare va fi numai provisoria; si, mai alesu, sa speramu, ca concursulu ce-i voru da cei ce simtu si cunosc aceste interese, nu va inceta de locu si va continua a apara.

Varietati.

Prelegeri publice. Sambata in 8/20 Martiu sera se tienura prelegerile anunciate de noi in nr. 19 alu foiei nostre, neputendu-se tiene in 7/19 dupa cum se disese in anunctiulu nostru. Mai intaiu vorbi dlu Schobel despre tratarea napiloru ca nutretiu. Discursulu a fostu basatu pre esperinti'a propria. Momentele principale ale discursului suntu: pamentulu trebuie aratu de tomna si primaver'a candu se semana nappi aratu numai pre deasupra, seu numai grasu, pentru ca umediela castigata de pre tempulu iernei sa nu evaporaze; sapatulu are sa urmeze de tempuriu; culesulu are a se face tomna candu de tardiu. Recomanda nappi de miristi cu deosebire, cari se semana indata dupa aratulu graului in miresece. Cuantitativu si cualitativu dau unu nutretiu cu multu mai bunu de catu ori-ce fenatiu. — Dupa densulu rosti dlu prof. Dem. Comsi'a discursulu seu despre tratarea gunoiului in grajdu si despre cladirile economice, intr'unu modu, incatu esca interesu forte viu pentru cele espuse de densulu la auditoriulu intregu. Presecurtu, dlu Comsi'a areta defectele traterei gunoiului in modulu de pana acum, ratiunali si iratiunali, si rezultatele traterei, adeca: gunoiu in tota privinta mai reu si de multe ori chiaru pagubitoriu. Arata folosele traterei seu mai bine a lasarei gunoiului in grajdu, se intelege, in grajdu construitu coresponditoriu, — pana la tempulu candu e de a se duce gunoiulu pre agri, si intaresce asertiunile sele cu esemple. Catu pentru grajduri propunatoriulu arata o modalitate usiora, de a cladi adapostitorie pentru vite. Unu grajdu de materialu usioru, dara claditu spaciosu si caldurosu pote costa celu multu 20 fl. v. a. — Reflexiunile cari s'au facutu in urma in privinta sanitaria n'au remasu ne raspuse de dlu Comsi'a si s'au afirmatu si de altii, densulu dicea ca nu pote sa strice gunoiulu standu in grajdu candu de multu, pentru ca se calca si se batcesce, paiele ca corpuru porose absorbu udel'a, care vine de deasupra impedece procesulu de dospire si gazurile cele putiene ce totusi se desvolta se demitu afara prin ventilatiune. — Amu dori sa putemu publica discursulu per estensum, amu dori inse ca sa vedemu si la omenii nostri interesulu celu vediaramu d. e. la sasi, caci ei erau auditoriulu in cea mai mare parte pentru de a inveti si de a progresu.

Teatru. Dobra 4/16 Martie. In dilele acestea ne-au cercetatu si pre noi in acestu unghiu alu Transilvaniei d-lu Logosianu numitu artistu romanu? numele acest'a au facutu nu putiena sensatiune aici in Dobra fiindu ca pana acum nu amu fostu cercetati nici de unu artistu romanu, cari acum de cati-va ani au inceputu a debutu si prin tier'a nostra. — Asia Marti in 4/16 l. e. au si datu o representatiune in un'a din localitatile scolei normale, in care s'au jocat urmatoarele piese: „Cocóna Chiritia“, „Ciobanulu“, „Jidanulu gardistu“, „Vladutiulu Tatei“ si „Ostasiulu romanu.“ Nu voiu ai disputu desteritatea d-lui Logosianu in executarea acestoru piese, pentru ca nu-mi tienu de competinta, atata inse i pociu spune cu siguritate, ca are inca necesitate de forte multu studiu, a afla cuvinte si es-

pressiuni potrivite candu e pre bina, nu este lucru usioru, nici celui mai dibace artistu, apoi cuvintele si expresiunile pre cari le folosesce densulu, suntu cu totulu, contra bunului gustu si bunei vointie, si de acestea suntu forte multe, asi incatu densulu nu-si prepara publiculu nici de catu si pentru o a doua representatiune, ce-i strica mai multu, este portarea sea sociala, carea nici decum nu e convenabila. Deci astfelu de tineri aru fi bine ca mai intaiu sa-si faca studiile necesari sa-si castige o purtare sociala mai convenabila si numai atunci se pasiessa pre arena publica. —

La acesta representatiune publiculu au fostu catu se pote de numerosu, inteliginti'a din locu, catu si poporulu de rendu au fostu bine reprezentatu, intre acelu publicu numerosu au escelatu seculu frumosu, era o placere a vedea damele romane, grupe, in grupe calatorindu spre Tali'a romana, si acolo formendu o cununa carea aru siede bine ori si carui orasiu din Transilvania, rari suntu la noi aceste intruniri, de aceea m'au surprinsu si asiu dori ca catu mai dese sa fia atatu intre dame, catu si intre inteliginti'a.

Insciintiare. La desele reclamari respunsiendu prin acest'a P. stim. dd. prenumeranti, amu onore a cere escusa, ca deca opsiorul meu „Anghir'a crestina seu cuventari funebrale“ n'au esitu inca de sub tipariu, nu portu eu vin'a, ci intardiarea provine din cause tehnice. Opsiorulu se afla insa deja sub tipariu in tipografia archidicesana din Sabiu, si indata ce va fi gat'a se va si espeda. Pana atunci me rogu cu tota cuviinta pentru indulgentia p. stim. dd. prenumeranti.*

Gherla, 8/20 Martie 1875. Titu Vesp. Gheaja presviteru gr. or.

Stefanu Patay deputatu, in siedinti'a dela 20 Martiu, polemisanu cu altu deputatu Sontag, intr'altelu a disu: „Fiindu-ca amiculu meu Paulu Sontag a cetitu multe carti, va sci de siguru si de istori'a unui Butius Scaevola (ilaritate mare), carele pentru ca sa-si salveze familia, a saritu intr'o grupa adenca, (ilaritate generala, strigari: Curtius). Totu atata este, ministrulu de interne insa me va avea numai atunci pre partea sea candu va aduce jertfe patriei si libertatii.“

Celealte diuarie, cari au binevoitu a publica invitarea de prenumeratiune, suntu rogata a reproduce cu aceeasi bunavointia si acest'a „insciintiare“!

Raportu comerciale.

Sabiu 23 Martiu n. Grâu 4 fl. 40 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecat, 3 fl. 87 xr. qualit. infer.; secar'a 2 fl. 93 xr. pana 2 fl. 67; orzu 2 fl. 67; ovesu 1 fl. 73 pana 1 fl. 47 xr.; ciucuru (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. galeta austriaca. Canepea — fl. maj'a. Lintea 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. 67 xr. Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a. Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr. Carnea de vita 16—20 cr. p., de porcu 20—24 xr. Unsore 79 xr. pana la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Martiu 1875.

Metalicelo 5%	71 45
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	75 85
Imprumutul de statu din 1860	112 50
Actiuni de banca	963 —
Actiuni de creditu	235 25
London	111 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	79 25
„ „ „ Temisioreno	77 50
„ „ „ Ardelenesci	76 25
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	104 55
Galbinu	5 23
Napoleonu d'auru (poli)	8 88

Publicatiune.

In 6 Aprilie 1875 st. n. se va tiene in cancelaria comunala din Vladeni licitatiune publica pentru edificarea unei noue biserici gr. or. in Vladeni. Sumele computate se cuprinde:

- a) Pentru edificarea didului afara de materialu. 6800 fl. v. a.
 - b) Pentru lucrulu din lemn . . . 1350 fl.
 - c) Pentru masariu-lacatusiu coloratu-tinchieru si glajariu cu materialulu 1950 fl. 10,100 fl.
- Afara de acest'a celalaltu materialu lu liferaza comun'a, vadiumu este 5% si cautiunea 10%. Planulu precum si conditiunile, se potu vedea in cancelaria comunale in Vladeni in tote dilele.
- Vladeni in 20 Martie 1875.
- Iacobu Balca siu parochu
Iacobu Zorca notariu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de cl. III de Dupa-petra Crengulu, Cornetielu si Valea-porcului prin acest'a se escrie concursu pana la Dumineca Floriloru a. c.

Emolumentele ce-i competu fiitoriulu parochu suntu:

1. Cate 1 di de lucru dela fia-care familia, suntu 100 de numeri.
2. Venitele stolari, cari suntu bine regulate.

Tote acestea emolumente computandu-se in bani dau sum'a de 400 fl.

Doritorii de a ocupa acesta parochia au a-si adresa concurselu loru pana la terminulu prefriptu la subsemnatulu, in Bradu cotulu Zarandului. —

Bradu in 20 Fauru 1875.

In intelegere cu comitetulu parochialu.
Nicol. I. Miheltianu
Prot. gr. or. alu Zarandului.

Se afla de vendutu

o turma de oi din campi'a transilvana forte bine ernate si pastrate statatore din 800 capete tote albe (stogosie), intre cari 450 mulgari de 1—3 miei, 350 miori.

Pretiuulu ficsatu este un'a cu alt'a 5 fl. de capetu. Cumperatoriulu ii s'aru pote da cu pretiu moderatu si locu de pasiune pentru vera si tomna.

A se adresa pana la 1 Aprilie catra A. Trombitasiu pr. Mocs in Berchiesiu.

Spre orientare

pentru bolnavii de gura si de dinti, precum si pentru cei ce au lipsa de dinti!!

Doctorulu si tehniculu de dinti C. ZINZ, ca practicu de 20 de ani si provediutu cu diplom'a Universitatiei c. r. de Vien'a, se recomanda pentru vindecarea tuturoru bololoru de gura si dinti, fia, ca acelea sa devina dela dinti seu alte cause; intr'asemenea ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de corone de dinti intregi dupa metodulu celu mai nou eglesu si americanu; pre langa acestea mai posedu densulu si unu mijlocu unicu in felulu seu, prin care ori-ce dorere de dinti se pote vindeca fara dorere si fara delaturarea dintelui pre langa garantia. — Bolnavii intr'a-deveru fara midiloce se voru lacui gratisu la ora 12—1.

In fine va zabovi densulu in escursiunile sele la tote orasielu dupa trebuintia asi, incatu sa pote satisfice comandeloru on. patienti pe deplinu.

A conversu dela 10—12 si dela 3—5 ore.

Locuintia e in casele lui Iahn pe Wis Nr. 254.

Tempulu ce va petrece e pana 20—30 Aprile anulu curentu.